

MENZO

Mike van Damme

MENZO

**HET GEVECHT
ONDER DE LAT**

Nieuw Amsterdam

© Mike van Damme 2021
Alle rechten voorbehouden
Omslagontwerp Studio Jan de Boer
Foto omslag © AFC Ajax
NUR 491
ISBN 978 90 468 2692 8
www.nieuwamsterdam.nl

Proloog

Wiene Menzo was het zat. Na het openen van de zoveelste brief voor haar zoon waarin hem op grove wijze werd gesommeerd ‘op te rotten naar het oerwoud’ keek ze Stanley indringend aan. ‘Stop toch met dat voetbal,’ zei ze bijna smekend. ‘Laat die voetballerij toch. Alsjeblieft!’

Het was halverwege de jaren tachtig en Nederland ging gebukt onder een economische recessie. De werkloosheid was enorm, net als het pessimisme. De maatschappij verzuurde en was op zoek naar zondebokken. De nieuwkomers moesten het ontgelden. Onder hen Surinamers die vanwege de onafhankelijkheid het eigen land hadden ontvlucht en Turken en Marokkanen die door gezinshereniging naar Nederland waren gekomen.

De verruwing was ook in de voetbalwereld merkbaar. Hooliganisme en racistische spreekwoorden maakten een opmars in de stadions. En bij Stanley Purl Menzo thuis lagen op de mat tussen leuke kaarten ook geregeld hatelijke brieven met teksten die het daglicht niet konden verdragen. ‘Lelijke aap, ga toch terug naar je oerwoud’... Wiene Menzo kon er niet tegen.

Haar oudste zoon antwoordde zijn moeder dat hij ermee moest leren leven. Hij deed meer dan dat: als zwarte voet-

baller die opstond tegen racisme groeide hij uit tot een rolmodel. Hij sprak erover waar anderen zwegen. Hij deed dat niet omdat hij zo graag de kar wilde trekken. Stanley kon gewoon niet tegen onrecht. In welke vorm dan ook. Als keeper pakte hij weleens een rode kaart omdat hij in de bres sprong voor een teamgenoot. Hoe kon hij een term als kankeraap dan van zich af laten glijden?

Tegen de wens van zijn moeder ging hij door met keepen. Hij trotseerde de pijn, rechtte zijn rug en nam elke week weer plaats onder de lat.

Van 1985 tot 1993 stond Stanley bijna onafgebroken op doel bij Ajax. Hij speelde 322 officiële wedstrijden voor de Amsterdamse club, won er de Europacup voor Bekerwinnaars (1987) en UEFA Cup (1992), werd er drie keer landskampioen (1985, 1990 en 1994). Hij werd in Amsterdam ook geslachtofferd na zijn fout in de Europacupwedstrijd tegen Auxerre, wat het pad effende voor Edwin van der Sar.

Na anderhalf jaar op de bank bij Ajax, en nog eens anderhalf bij psv ('achteraf gezien had ik daar beter niet kunnen tekenen') leefde hij op in België, waar hij met Lierse SK landskampioen werd (1997) en de nationale beker won (1999). Hij speelde daarnaast tussen 1989 en 1992 zes interlands voor Oranje.

Hij leefde het leven waar veel jochies alleen van konden dromen. Toch had Stanley in zijn jonge jaren een heel andere droom: piloot worden. Hij was verzot op voetballen op straat, dat wel, maar een leven als profvoetballer zag hij niet voor zich tot hij zijn eerste contract tekende.

Stanley genoot in al die jaren weinig van zijn carrière en successen op het veld. Dat kwam niet alleen door wat hij bij

menig uitwedstrijd naar zijn hoofd geslingerd kreeg vanaf de tribune. Zijn drang naar perfectionisme maakte dat hij het vak als profvoetballer serieuzer nam dan menig collega. Hij was er zo obsessief mee bezig dat er nauwelijks momenten van ontspanning waren. Niet voor niets verschenen er in de kranten en tijdschriften interviews met citaatkoppen als ‘Ooit zullen alle ballen voor mij zijn’ en ‘Ik neem de hele wereld op mijn schouders, ook als ik het niet aankan’.

Stanley voerde een gevecht onder de lat; met de tegenstander, het publiek, de pers en uiteindelijk dus ook met zichzelf.

Dat gevecht vertroebelde zijn zicht op wat hij had bereikt. ‘Ik heb het weleens met Raimond van der Gouw over onze carrières gehad,’ zegt Stanley. ‘Ik had iets van: jij hebt bij Manchester United gespeeld, dat kan ik niet zeggen. Hij zei juist: “Mijn carrière was vlak, die van jou ging misschien met dalen, maar ook met pieken. Je hebt drie Europacupfinales gespeeld.” Dat is waar. Het is niet zo dat ik een slechte carrière heb gehad. Als je kijkt naar Nederland, hoeveel keepers hebben drie Europacupfinales gespeeld en er twee gewonnen? Dat zijn er niet zoveel.’

Ondanks zijn mindere momenten wist Stanley uit te groeien tot een icoon. Zeker in Amsterdam. Wie tegenwoordig in de hoofdstad langs het opstel terrein van de IJ-tram op het Zeeburgereiland rijdt, ziet Stanley op een muur afgebeeld tussen andere Amsterdamse sporthelden: Bob Haarms, Abdelhak Nouri, Louis van Gaal, Ruud Gullit, voetbalster Roxanne Hehakaija, worstelaar Bert Kops, wielrenner Gerrie Knetemann, kickbokster Lucia Rijker en darter Co Stompé. Stanley staat er juichend op, met een hand in de lucht, uiteraard met een felgekleurd shirt aan. Precies zoals de straatarties-

ten van Kamp Seedorf zich hem herinneren. Zij maakten de schildering van drieëndertig meter lang in opdracht van vervoersbedrijf GVB en de gemeente Amsterdam.

De kunstenaars mochten zelf kiezen wie af te beelden. De Ajaxdoelman stond boven aan het lijstje, laat Clyde, de oprichter van Kamp Seedorf, weten. Een van de eerste werken van het collectief dat in 2010 begon, was ook al een grote tekening van een juichende Stanley. Deze werd op de muur van metrostation Wibautstraat in Amsterdam geplakt.

Wie Ajax volgde in de jaren tachtig kon en wilde niet om de flegmatieke en stijlvolle Ajaxdoelman heen. Zijn populariteit boette sindsdien amper in. Er werd in 2007 zelfs een ‘cheesy’ a capella boyband naar hem vernoemd: Stanley en de Menzo’s. Vier van de vijf bandleden waren als jochie fan van Stanley, zo stelt cabaretier Jeroen Woe, die met Niels van der Laan, Martijn Hillenius, Steef Hupkes en Henry van Loon de band vormt die jaarlijks rondom de kerstdagen optreedt. Daarnaast bekte het wel lekker: Stanley en de Menzo’s.

Stanley was een rolmodel, icoon en doelwit ineen. Hij was een keeper die stoïcijns moest kunnen opereren in het doel, maar die van zichzelf juist gevoelig was. Hij probeerde daarin te weinig het mooie te omarmen, maar vooral het slechte te pareren, als in een duik naar de bal die dreigde de kruising in te gaan. Soms lukte het, soms niet.

Hij wordt nu nog altijd vaak herinnerd aan die laatste categorie: de fouten in het doel, het racisme in het stadion en de brieven die zijn moeder las. ‘Het is een deel van mijn verhaal, maar niet mijn hele verhaal,’ zegt hij nu. Het leven van Stanley Menzo bestaat uit meer dan dat.

Dit is zijn verhaal.

Hoofdstuk 1

‘Doorgaans zijn het de lulletjes die het doel verdedigen, hè.’

– NRC Handelsblad, 14 september 1991

Uren aaneen stond hij tussen de boom en de lantaarnpaal, op een pleintje in Amsterdam-Oost. Zijn armen gespreid, wachtend op het schot van een buurtgenootje. Vanuit de woonkamer in de Bataviastraat konden zijn ouders hun oudste zoon zien spelen. Eenmaal oud genoeg vervuilde hij het kleine pleintje op steenworp afstand van zijn ouderlijk huis voor de tegels van het grote Sumatraplantsoen, recht tegenover zijn school. Daar dook hij tussen de jassen, voetballend met leeftijdsgenoten of oudere jongens die blij waren dat ze zelf niet op doel hoefden te staan maar Stanley daar konden neerzetten.

Op de straattegels van de Indische Buurt van Amsterdam werd Stanley Menzo keeper.

Hij deed het niet tegen wil en dank. Stanley wilde belangrijk zijn, zonder op de voorgrond te hoeven treden. Als doelman kon hij zijn ploeg helpen een voorsprong te verdedigen zonder dat meteen alle aandacht op hem was gericht. Als er een doelpunt nodig was, rende hij even hard naar voren en was hij voor even spits.

Onderscheiden deed hij zich ook tijdens het ‘palen’ op het basketbalveldje. Wie de paal waar de basket aan hing raakte, kreeg een punt. Wie dat koppend deed, werd er zelfs met twee beloond. Dat laatste was Stanley zijn specialiteit:

hij torende hoog boven de andere jongens uit en waande zich hangend in de lucht Ruud Geels, de kopspecialist van Ajax.

Het was het mooie van straatvoetbal: Stanley hoefde niet te kiezen tussen keepen en voetballen. Hij kon doen wat hij wilde.

Was zijn moeder ook maar zo enthousiast over de hobby van haar oudste zoon. Te vaak stond ze niet hoofdschuddend voor de kledingkast als ze weer een gat ontdekte in een door Stanley verstopte spijkerbroek. Te vaak ook trof ze beneden in de gang compleet versleten gympen aan. Ze had nog twee kinderen en kon voor Stanley niet steeds nieuwe kleding blijven kopen. De kapotte spijkerbroeken bracht ze naar de kleermaker in de wijk, voor een paar ferme kniestukken. Tot verschrikking van Stanley. Plaatjes voor op je broekzakken waren stoer, kniestukken waren dat allesbehalve. Die zeiden dat er een gat in de broek zat en je ouders geen nieuwe broek konden of wilden kopen. En zo was het precies.

De schaamte voor de kniestukken konden Stanley echter niet bedwingen op de tegels, een sporadische pak slaag van zijn moeder evenmin. Zij moest zich erbij neerleggen: haar zoon was keeper.

Het is een miezige dag in Amsterdam als Stanley met oud-buurtgenoot Rob Zweers door hun oude wijk loopt. Het pleintje tegenover het huis in de Bataviastraat is zoals de halve wijk op de schop gegaan. De lantaarnpaal die ooit de ene paal van zijn doeltje vormde, staat er nog altijd, de boom die er vijftig jaar terug stond is vervangen door een veel jon-

ger exemplaar. Het pleintje zelf heeft aan ruimte ingeboet door de plaatsing van een rij parkeerplaatsen.

Rob blijkt de ideale gids. Hij wijst naar woningen en appartementen waar achter de gevels een roemrijk verleden schuilgaat: hier groeiden BN'ers in de dop op, van tv- en theatermaker Joop van den Ende en zanger Koos Alberts tot kickbokser Badr Hari en rapper Ali B. En dan heeft Rob pas een paar straten gehad. De familie Menzo – vader Baltus, moeder Wiene en hun kinderen Stanley, Sandra en Marcel – woonde vanaf 1972 negen jaar in deze buurt; de eerste twee in de Bataviastraat, daarna nog zeven om de hoek aan de Kramatweg.

Er is veel veranderd in vijftig jaar, vertelt Rob. Een deel van de wijk, waaronder Stanleys ouderlijke huizen, ging in de jaren tachtig van de vorige eeuw plat. Karakteristieke gebouwen, met erkers en nisjes, werden vervangen door de rechttoe-rechtaan architectuur van die tijd. Met de stadsvernieuwing verdwenen alle buurtwinkeltjes. De sigarenhandel waar je gemakkelijk iets kon pikken omdat de eigenaar vaak achter dozen aan het uitpakken was, de kleermaker van de lelijke kniestukken, de snackbar van Toon en Anneke waar Stanley op zaterdagmiddag de helft van zijn zakgeld uitgaf aan een patatje oorlog, frikandel speciaal of een potje flipperen: allemaal moesten ze weg. De enige herkenningspunten voor Stanley zijn eigenlijk nog de lantaarnpalen in de wijk.

Maatschappelijke ontwikkelingen deden de samenstelling van de buurt eveneens veranderen. In de jaren vijftig was de Indische Buurt nog een echte witte arbeiderswijk, vertelt Rob. Langzaam werd ze een smeltkroes van culturen. De werkloosheid nam vanaf de jaren tachtig – een economisch zware tijd in Nederland – geleidelijk toe, de over-

last van hangjongeren ook. Tegenwoordig hangen rond het Sumatraplantsoen bewakingscamera's.

Op de plek waar Stanley en zijn buurtgenootjes op de tegels van het plantsoen voetbalden, ligt een kunstgrasveldje dat is neergelegd door de Johan Cruyff Foundation. Een bord vertelt dat de Cruyff Court is vernoemd naar Sjaak Swart. Het was een cadeautje van het goede doel voor de tachtigste verjaardag van zijn ambassadeur. Had het veldje niet moeten worden vernoemd naar Stanley? Hij groeide in tegenstelling tot Swart echt op in deze wijk en dook zijn knieën kapot op het Sumatraplantsoen. Stanley haalt zijn schouders op bij de suggestie. Hij vindt het prima zo. Naar wie de Cruyff Court ook is vernoemd, voor zijn gevoel zal het altijd zijn plein blijven, zegt hij.

Aan de zuidkant van het Sumatraplantsoen is een nieuwe renovatiegolf gaande die zeker tot 2022 duurt. Als de nieuwe bakstenen opgetrokken zijn, zullen meer yuppen hun intrek nemen in de wijk, voorspelt Rob. Hij kijkt er bedenkelijk bij. De kans dat het ooit weer een volksbuurt wordt, is klein. Zelf woont hij inmiddels ook aan de andere kant van het spoor, in de Watergraafsmeer.

‘Het was nog niet zo heel erg multicultureel toen wij hier kwamen wonen in de jaren zeventig,’ zegt Stanley. ‘Wij waren een van de weinige Surinaamse families. Om de hoek bij de Kramatweg woonde nog een Surinaamse man met een Nederlandse vrouw en hun kinderen, en in de Bataviastraat woonden nog twee Surinaamse gezinnen en een Marokkaanse familie.’

Hoewel de buurt overwegend wit was, voelde Stanley zich nooit een vreemde eend in de bijt. Zijn leeftijdsgenootjes

leken 'kleurenblind', zoals hij het verwoordt. Door oudere leerlingen op school werd hooguit 'Hé, Sambo' naar hem geroepen, waarschijnlijk geïnspireerd door het prentenboekje *Sambo, het kleine zwarte jongetje*, dat na de Tweede Wereldoorlog in Nederland werd uitgegeven en vanuit het Engels was vertaald door Annie M.G. Schmidt.

In de Verenigde Staten was Sambo een scheldwoord, te vergelijken met roetmop, een context die niet overwaaide naar Nederland. Stanley ervoer de bijnaam ook nooit als racistisch. 'Die gasten zeiden het natuurlijk wel omdat ik zwart was. Ik vond dat niet leuk, het kwam op mij alleen niet als racistisch over. Ik kende het hele fenomeen racisme niet. Ik werd ook nooit neger of roetmop genoemd. Als kinderen zagen we de verschillen tussen elkaar heus wel, we pestten elkaar er soms mee. Ik kneep ook mijn neus dicht als onze Marokkaanse klasgenoot eraan kwam, omdat hij naar knoflook rook. Dat klinkt misschien hard, maar er zat geen haat achter of het gevoel dat de een minder was dan de ander. We speelden gewoon met elkaar.'

Het gevoel dat Stanley als geboren Surinamer 'anders' was, kwam vooral bij volwassenen vandaan. Zoals thuis bij zijn eerste vriendinnetje, Loes. 'Ik mocht van haar moeder en oudere broer geen verkering met haar hebben, naar mijn gevoel omdat ik zwart was. Ze zeiden dat niet zo expliciet, maar als ik met Loes op het pleintje was en haar broer eraan kwam, leek het alsof ze in paniek raakte. Dan vermeed ze het contact met me. Dat viel op. Ik was zestien, stond er verder niet bij stil. Pas later ben ik dat vreemd gaan vinden.'

Stanley werd op 15 oktober 1963 geboren in Suriname. Veel

herinneringen aan zijn eerste zeven jaar, in Suriname, heeft hij niet. Voetballen deed hij in Paramaribo in elk geval niet. De eerste keer dat hij een bal aanraakte, was in de Govert Flinckstraat in Amsterdam, daags na de emigratie van het gezin in mei 1971.

De trek van Surinamers naar Nederland was destijds langzaam op gang gekomen en zou met het naderen van de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 steeds massalere vormen aannemen. In 1971 waren het er ruim negenduizend, vier jaar later veertigduizend; op de vlucht voor de economische malaise, corruptie, etnische verdeeldheid en politieke uitzichtloosheid. Eind jaren zeventig kwam een tweede golf op gang; tot 1980 konden Surinamers zonder problemen een Nederlands paspoort aanvragen.

De Menzo's waren niet gevlucht, vertelt Wiene Menzo, die tegenwoordig hemelsbreed twee kilometer buiten de Indiëse Buurt woont, op het KNSM-eiland. Haar man was laborant bij een grote Amerikaanse aluminiumverwerker in Suriname, Suralco, en wilde in Nederland verder studeren om zo hogerop te komen; dat was de reden voor de verhuizing.

Wiene ging samen met haar twee kinderen – Stanley van zeven en Sandra van drie, Marcel werd een jaar later in Nederland geboren – al een half jaar eerder naar Amsterdam. Ze trokken in bij haar zus Pauline en haar man Wim, die in de Govert Flinckstraat in de Pijp woonden. Stanley betrok samen met zijn moeder en zus de zolder. De ruimte kon worden verwarmd met een oliekachelkje. 'In die zes maanden ben ik meerdere malen 's nachts wakker geworden met allemaal roet in mijn neus,' weet Stanley nog. 'De hele kamer was zwart. Blijkbaar was de olie opgeraakt of zo. Ik heb het er later nog vaak met mijn moeder over gehad dat dat ding onze dood had kunnen worden.'

Wiene Menzo vond in Amsterdam meteen een baan bij Albert's Corner, een hotel- en restaurantketen die onderdeel was van Albert Heijn. Baltus Menzo kon na zijn komst meteen aan de slag bij olieraffinaderij Smid & Hollander in Sloterdijk, waar hij tot zijn pensioen zou werken. Met Marcel op komst kwam het gezin in de Bataviastraat terecht. De Menzo's hadden al met al een zachtere landing in hun nieuwe stad dan veel landgenoten, die aangetrokken door te rooskleurige verhalen van hun voorgangers de overstap op de bonnefooi maakten en op driehoog achter in de Bijlmer terechtkwamen.

Vanaf het Sumatraplantsoen lopen Stanley en Rob naar de volgende plek die belangrijk was voor de prille ontwikkeling van de keeper Stanley Menzo: Speeltuinenvereniging Gerardus Majella. Deze ligt op een binnenpleintje dat deels wordt ommuurd door de huizen aan de Kramatweg. Stanley keek vanuit hun nieuwe huis in de buurt, op eenhoog, zo de speeltuin in.

Stanleys blik is gericht op het hek dat is afgesloten met een kettingslot en loopt nietsvermoedend langs het informatiebord naast de poort. Daarop valt te lezen dat de speeltuin hoorde bij de Gerardus Majellakerk en sinds de oprichting in 1934 alleen bestemd was voor katholieke kinderen. In de jaren zeventig, tijdens de ontzuiling, was het speeltuintje open voor alle kinderen in de buurt, mits de ouders contributie betaalden.

Als Stanley op het informatiebord wordt gewezen, kijkt hij verrast op. Hij heeft het nooit eerder zien hangen. Het bord, dat er nog vrij nieuw uitziet, is opgeluisterd met

drie foto's. Op de bovenste is een enorme zandbak te zien met in het midden een carrousel met schommels eraan. Daaronder staan foto's van Joop van den Ende én Stanley. 'Twee bekende speeltuinkinderen van vroeger', zo valt te lezen. 'De jonge Joop van den Ende, geboren aan de Kramatweg, doet er in de jaren vijftig zijn eerste theaterervaring op. Stanley Menzo, oud-doelman van Ajax, en Gerard van der Lem, oud-trainer van AZ, trappen er hun eerste balletjes.'

Het huidige aanzicht van de speeltuin lijkt niet meer op die van de foto. De carrousel is weg, de enorme zandbak ook. Het binnenpleintje bestaat uit tegels en groenbakken en valt alleen nog een speeltuintje te noemen door een op de tegels geschilderd schaakbord.

Op deze plek voetbalde Stanley ook aardig wat uur-tjes. Met andere kinderen, of met de beheerder van de speeltuin, meneer Smit. In het mulle zand kon hij nog beter duiken dan op de tegels. De bal schoot alle kanten op door de kuilen en ophopingen. Het verbeterde zijn reflexen en niet onbelangrijk: het zand was aardiger voor zijn broeken dan de straattegels.

Als hij na schooltijd op zijn zusje en broertje moest passen, kwam de speeltuin ook goed uit. Stanley kon hen veilig achterlaten bij meneer Smit als hij zelf liever ging voetballen op een van de andere pleintjes. Al nam hij zijn taak als oudere broer en oudste zoon serieus; als zijn moeder laat thuiskwam, ging Stanley alvast rijst koken.

Het was een natuurlijk verantwoordelijkheidsgevoel, zegt Wiene Menzo. 'Ik had zo een maand op vakantie kunnen gaan en Stanley met zijn zusje en broertje alleen thuis kunnen laten,' illustreert ze. 'Stanley was zo netjes, hij maakte een paleis van ons huis. Hij hield van opruimen en

herinrichten. Zijn kamer was geen paar maanden hetzelfde ingedeeld. Voor Sandra en Marcel was hij een soort vader én moeder als wij er niet waren. Ik weet niet goed hoe hij op straat was, thuis was hij heel stil. Als we bezoek kregen, ging hij meteen naar zijn kamer. Dat deden die andere twee ook. Uit school hetzelfde: eten en naar hun kamer. Stanley heeft het nog. Als hij op bezoek komt, zit hij alleen maar op zijn telefoon en zegt geen woord. Ik wil graag praten, vraag van alles, maar hij geeft in één of twee woorden antwoord.'

Op elke straathoek in de Indische Buurt zijn anekdotes genoeg. Wat opvalt: de spannende verhalen gaan vooral over anderen. Zo snoven Stanleys vrienden bij de bankjes op het Sumatraplantsoen geregeld lijm uit tubetjes. Stanley paste. 'Dat lijmsnuiven trok me niet. Ik houd graag controle over mijn lijf en gedachten. Ik heb ook nooit drugs gebruikt, zelfs geen jointje gerookt. Een sigaretje of sigaartje later wel, maar niet over mijn longen. Als ik dat wel deed, was ik meer aan het hoesten dan aan het roken.'

Heldhaftig was Stanley niet. Met knikkende knieën volgde hij zijn buurtgenootjes als ze bij de Kramatweg via een plank het slootje overgingen om op de Joodse begraafplaats te komen, die *Jodenmanussie* werd genoemd. Wat Stanley betreft was het een veel te vrolijke naam voor die plek. Hij vond het er eng, bleef liever bij de sloot hangen, zeker als het donker werd.

Als hij al kattenkwaad uithaalde, mislukte het jammerlijk. Zijn eerste poging een reep chocola te pikken uit de supermarkt deed hem huilend achter in een politieauto belanden. Zijn poging het Olympisch Stadion binnen te glippen zonder geldig kaartje eindigde buiten op straat. Probeerde hij zich onder een auto te verstoppen voor de poli-

tie na het wat baldadig omgooien van vuilnisbakken, werd hij meteen gevonden.

Typierend: zijn enige geslaagde ‘misdrijf’ kwam per ongeluk tot stand. Een cijferslot van een fiets schoot bij het frutselen eraan zomaar open. Stanley deed dat wel vaker bij het De Mirandabad, samen met zijn neef Paul Nortan, de latere verdediger van AZ en Feyenoord. Het was puur voor de lol. Stanley had nooit bedacht wat hij zou doen als hij de cijfercode echt eens zou kraken. Totdat het slot van uitgerekend een chopper, een fiets met een hoog stuur, opening. Stanley had zo’n exemplaar nog voor zijn verjaardag gevraagd, hij kreeg van zijn ouders echter een vouwfiets. Hij liet zich de kans niet ontgaan voor een keer als een koning rond te rijden en pakte de chopper. Aan het einde van de middag zette Stanley de fiets weer keurig terug bij het zwembad. Op slot. Stel je voor dat iemand de fiets écht zou jatten.

Eigenlijk waren er twee Stanleys, zegt hij zelf: de fanatiekeling op het veld en de verlegen jongen erbuiten. ‘Ik was een schijterd, dat ben ik nog steeds,’ grapt hij. ‘Ik vond belletjetrek al eng. Met meisjes was dat ook zo: negen van de tien vriendinnetjes versierden mij. Als ik er al eentje zelf versierde, was het via een vriendje die even moest checken of ze interesse had. Of ik moest genoeg gedronken hebben, dan durfde ik meer. En ik wachtte altijd tot bijna het laatste nummer om een meisje ten dans te vragen. Als ze ja zei, had ik mooi beet. Als ze nee zei, was ik toch al op weg naar huis. Dat was beter dan aan het begin van de avond een blauwtje lopen, want dan ging ik ook meteen naar huis.’

Als hij ging voetballen, was Stanley juist dominant, luisterden anderen naar hem. ‘Misschien zat ik daar in mijn

comfortzone, al kon ik later op het veld ook heel onzeker worden. Ik had buiten het veld meer die jongen van op het veld willen zijn. Extraverter. Maar ik heb altijd die drempel gevoeld. Als ik alleen met mijn vriendjes was, ging het goed. Zodra er een vreemde bij kwam, kroop ik in mijn schulp. Waar ik nou precies mezelf was, zou ik niet durven zeggen. Ik was het allebei, denk ik: die dominante jongen op het veld en de verlegen jongen erbuiten.'

Hoofdstuk 2

*'Ik heb het voetbal nooit zo serieus genomen,
ik vond het allemaal wat te fanatiek.'*
– Voetbal International, 3 juni 1982

Stanley wilde piloot worden. Hij was al in de ban van vliegtuigen vanaf het moment dat hij met zijn moeder en zusje vanuit Paramaribo naar Amsterdam vloog. Dat zo'n zwaar gevaarte in de lucht kon blijven, ging zijn fantasie te boven. Zijn bezoekje aan de cockpit tijdens de vlucht deed de rest. Hij mocht een kijkje nemen omdat hij bang was geweest; Stanley dacht met zijn weinige kennis van de Engelse taal te horen dat een stewardess omriep dat er *'a bomb on board'* was. In de cockpit zag hij dat alles goed was. De knopjes en lichtjes betoverden hem.

Bij zijn tante Pauline thuis speelde Stanley in het trapenhuis vaak pilootje. Het touw dat van boven naar beneden was gespannen om de buitendeur open te kunnen doen, diende als stuurknuppel. Stanley zat dan op een trede, het touw tussen zijn benen naar zich toe trekkend om het vliegtuig op te laten stijgen. Zijn kamer hing niet vol met voetbalposters, maar met afbeeldingen van vliegtuigen. Nog altijd kijkt Stanley even hoog op tegen piloten als een voetballiefhebber tegen Johan Crujff, Pelé of Diego Maradona. Die adoratie voor voetballers had hij zelf nooit. En toch werd hij profvoetballer, en geen piloot.

Stanley droeg als kind een bril en daarmee kon je een